

Brusel 15. října 2025
(OR. en)

13725/25

**Interinstitucionální spis:
2020/0100 (COD)**

**ECOFIN 1320
CLIMA 435
FIN 1179
ENV 1006
ENER 523
COMPET 1009
CADREFIN 254
CODEC 1529
ECB
EIB**

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	8. října 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 628 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o průběžném hodnocení úvěrového nástroje pro veřejný sektor v rámci mechanismu pro spravedlivou transformaci v roce 2025 podle článku 17 nařízení (EU) 2021/1229

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 628 final.

Příloha: COM(2025) 628 final

V Bruselu dne 8.10.2025
COM(2025) 628 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**o průběžném hodnocení úvěrového nástroje pro veřejný sektor v rámci mechanismu pro
spravedlivou transformaci v roce 2025 podle článku 17 nařízení (EU) 2021/1229**

{SWD(2025) 287 final}

1. Úvod

Úvěrový nástroj pro veřejný sektor (nástroj) je třetím pilířem mechanismu pro spravedlivou transformaci¹. Tento nástroj byl zřízen v červenci 2021 nařízením (EU) 2021/1229² (dále jen „nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor“) s cílem pomoci dosáhnout cíle Unie v oblasti klimatu pro rok 2030 a cíle klimatické neutrality do roku 2050 účinným a sociálně spravedlivým způsobem.

Obecným cílem nástroje je řešit závažné sociální, hospodářské a environmentální výzvy vyplývající z přechodu na: i) cíle EU v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a ii) cíl klimatické neutrality EU nejpozději do roku 2050 stanovený v nařízení (EU) 2021/1119³. Z nástroje mají profitovat území EU určená v plánech spravedlivé územní transformace schválených Komisí.

Specifickým cílem nástroje je zvýšit investice veřejného sektoru, které řeší rozvojové potřeby území určených v plánech spravedlivé územní transformace, a to usnadněním financování projektů, které nevytvářejí dostatečné toky příjmů na pokrytí jejich investičních nákladů.

Podpora v rámci tohoto kombinovaného nástroje se skládá z úvěrové a grantové složky. S příspěvkem 1,3 miliardy EUR z grantů EU, 6 až 8 miliard EUR v podobě půjček od Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) a odhadovaným příspěvkem 6 miliard EUR z jiných zdrojů má nástroj za cíl mobilizovat v období let 2021–2027 13,3 až 15,3 miliardy EUR veřejných investic.

V souladu s článkem 17 nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor bylo provedeno průběžné hodnocení nástroje a zpráva o tomto průběžném hodnocení byla předložena Evropskému parlamentu a Radě.

Průběžné hodnocení úvěrového nástroje pro veřejný sektor zahrnovalo několik kroků. Výzva k předložení faktických podkladů trvala od 2. února 2024 do 1. března 2024. Podpůrná studie, kterou od dubna 2024 do ledna 2025 provedly společnosti T33 Srl a Prognos AG, doplnila hodnocení s přezkumem literatury, konzultacemi se zúčastněnými stranami, rozhovory, průzkumy a případovými studiemi. Výbor pro kontrolu regulace (RSB) byl dále zapojen prostřednictvím předběžného zasedání dne 16. prosince 2024 a následného zasedání dne 14. května 2025. Dne 16. května 2025 vydal k hodnocení kladné stanovisko s doporučeními. Hodnocení bylo uzavřeno komplexní zprávou v rámci pracovního dokumentu útvarů Komise v roce 2025.

Tato zpráva představuje hlavní zjištění a závěry průběžného hodnocení nástroje. Je k ní přiložen pracovní dokument útvarů, který hodnotí, do jaké míry je nástroj účinný, účelný a soudržný, do jaké míry poskytuje přidanou hodnotu EU a do jaké míry je relevantní.

---

¹ Mechanismus pro spravedlivou transformaci sestává ze tří pilířů: 1) Fond pro spravedlivou transformaci, 2) zvláštní režim v rámci Programu InvestEU a 3) úvěrový nástroj pro veřejný sektor. Tato zpráva se zabývá posledně jmenovaným pilířem.

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1229 ze dne 14. července 2021 o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor v rámci mechanismu pro spravedlivou transformaci ([nařízení – 2021/1229 – CS – EUR-Lex](#)).

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1119 ze dne 30. června 2021, kterým se stanoví rámec pro dosažení klimatické neutrality a mění nařízení (ES) č. 401/2009 a nařízení (EU) 2018/1999 („evropský právní rámec pro klima“) (<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj/eng>).

2. ROZSAH PRŮBĚŽNÉHO HODNOCENÍ NÁSTROJE

Podle čl. 17 odst. 2 nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor je účelem tohoto průběžného hodnocení provést hodnocení provádění nástroje a jeho schopnosti dosáhnout cílů stanovených v článku 3 uvedeného nařízení. Hodnocení by mělo zejména posoudit:

- a) míru, v jaké podpora Unie poskytovaná z nástroje přispěla k řešení potřeb území provádějících plány spravedlivé územní transformace;
- b) způsob, jakým byly zohledněny horizontální zásady uvedené v článku 4;
- c) zda je třeba provést posouzení dopadů z hlediska pohlaví;
- d) uplatňování podmínek způsobilosti stanovených v článku 9 a způsob, jakým byly splněny povinnosti týkající se viditelnosti;
- e) na základě projektů podporovaných nástrojem míru, v jaké nástroj přispěl k plnění environmentálních cílů stanovených v článku 9 nařízení (EU) 2020/852⁴.

Kromě specifických požadavků na hodnocení stanovených výše a v nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor a v souladu s pokyny pro zlepšování právní úpravy zahrnuje průběžné hodnocení pět kritérií hodnocení právní úpravy: i) účinnost; ii) účelnost; iii) soudržnost; iv) přidanou hodnotu EU; v) relevanci.

Rozsah hodnocení se vztahuje na nástroj od vstupu nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor v platnost dne 14. července 2021 do 31. ledna 2025 a je zaměřen na všechny členské státy EU, zejména na území uvedená v plánech spravedlivé územní transformace.

Toto průběžné hodnocení se provádí v rané fázi provádění, a proto se zaměřuje na činnosti a výstupy, protože výsledky a dopady zatím nelze hodnotit. Hodnocení výsledků a dlouhodobého dopadu bude zahrnuto do závěrečného hodnocení, které je podle nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor nutné provést nejpozději do 31. prosince 2031 (čl. 17 odst. 3).

3. PŘEHLED METODIKY HODNOCENÍ

Zjištění uvedená v rozsahu hodnocení se opírají o dvě hlavní složky. Zprv je hodnocení založeno na interních odborných znalostech a dokumentaci. Za druhé, hodnocení vychází z výsledků podpůrné studie, kterou zadala Komise a kterou vypracovalo konsorcium složené ze společností T33 srl a Prognos AG. Podpůrná studie, která byla provedena mezi koncem dubna 2024 a lednem 2025, kombinuje za účelem poskytnutí odpovědí na hodnotící otázky různé metody (přezkum dokumentů / sekundární výzkum, průzkum, rozhovory a případové studie).

V rámci tohoto hodnocení byla vypracována intervenční logika a matice hodnocení. Matice propojila kritéria hodnocení s intervenční logikou a použila klíčové prvky k sestavení výzkumných otázek.

---

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/852 ze dne 18. června 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic a o změně nařízení (EU) 2019/2088 ([nařízení Evropského parlamentu \(EU\) 2020/852](#)).

4. HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ A ZÁVĚRY PRŮBĚŽNÉHO HODNOCENÍ

Tento oddíl shrnuje zjištění a závěry hodnocení průběžného hodnocení úvěrového nástroje pro veřejný sektor v souladu s pěti kritérii stanovenými v pokynech pro zlepšování právní úpravy, jimiž jsou účinnost, účelnost, soudržnost, přidaná hodnota EU a relevance.

4.1. Účinnost

Od vyhlášení víceleté výzvy k podávání návrhů v červenci 2022 do 31. ledna 2025 bylo přijato 46 návrhů projektů, z nichž 30 (65 %) bylo shledáno způsobilými a přípustnými a 17 bylo hodnotící komisí úvěrového nástroje pro veřejný sektor vybráno k financování. Očekává se, že vybrané předložené projekty zmobilizují přibližně 228 milionů EUR v grantech, což odpovídá 17 % rozpočtu grantové složky, a 1,4 miliardy EUR v celkových investicích včetně grantů, půjček a dalších zdrojů financování.

Způsobilé žádosti podali žadatelé z Řecka, Švédska, Francie, Česka, Nizozemska, Polska, Španělska, Lotyšska a Irska, nikoli však ze zbývajících členských států. Využívání nástroje ovlivňuje několik faktorů, mezi něž patří mimo jiné překrývání s jinými zdroji financování, které nabízejí vyšší míru spolufinancování z grantů pro stejný typ investic, administrativní kapacita veřejných orgánů, dostupnost vyspělého vypracování projektů, finanční omezení potenciálních žadatelů a nezpůsobilost projektů využívajících jiné finanční prostředky EU, neboť v rámci úvěrového nástroje pro veřejný sektor existuje podmínka, že projekty v rámci úvěrového nástroje pro veřejný sektor nemohou získat podporu z jiných programů Unie.

Další problémy, kterým čelí potenciální příjemci financování z úvěrového nástroje pro veřejný sektor, se týkají i) minimální prahové hodnoty pro přímé úvěry EIB a ii) požadavků na příjemce, aby získali rámcové úvěry EIB, což může být významnou překážkou vstupu pro obce s malými projekty a omezenou administrativní kapacitou, která jim brání převzít koordinační roli. Komise a EIB přijaly různá opatření ke zmírnění situace.

Budoucí využití nástroje je obtížné odhadnout. Zatímco v rámci první výzvy k podávání návrhů není pravděpodobné plné čerpání rozpočtu na granty, druhá výzva k podávání návrhů (2026–2027) představuje příležitost. Je tomu tak zejména proto, že se zvýšilo povědomí o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor a po roce 2025 již nebudou platit vnitrostátní podíly. Rozhodujícím faktorem v tomto ohledu však bude rozsah, v jakém jsou naplánovány nebo vyčerpány ostatní finanční prostředky EU a vnitrostátní prostředky.

Začlenění úvěrového nástroje pro veřejný sektor do rámce plánů spravedlivé územní transformace vytvořilo jasný odkaz a stanovilo klíčovou strategii spravedlivé transformace, s níž by žadatelé o financování z nástroje měli dosáhnout souladu a na kterou by měli odkazovat ve svých žádostech o financování z úvěrového nástroje pro veřejný sektor. Kromě toho plány spravedlivé územní transformace vytvořily první krok ke zvýšení povědomí o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor.

U podepsaných projektů pokryl grant 5 až 18 % celkových investičních nákladů, zatímco úvěr 31 až 73 %. To naznačuje, že klíčovým faktorem, který určuje hodnotu nástroje pro příjemce, je struktura úvěru EIB. Potenciální žadatelé budou hodnotit úrokovou sazbu, délku trvání úvěru, výši financování a celkovou účinnost procesu vyjednávání o úvěru EIB při řešení svých potřeb ve srovnání s podmínkami nabízenými komerčními bankami. Ačkoli může úvěrový nástroj pro veřejný sektor obecně poskytovat výhodnější podmínky financování díky kombinaci úvěrů EIB a

grantů EU, komerční banky mají často výhodu rychlejšího vyřízení úvěru, jednodušších postupů a zavedených vztahů se svými klienty.

Poradenská podpora, kterou EIB poskytuje ohledně úvěrového nástroje pro veřejný sektor, je poskytována prostřednictvím Poradenského centra InvestEU. K 31. lednu 2025 probíhá šest zakázek a jedna je dokončena. Zahrnují širokou škálu odvětví včetně energetiky, mobility, životního prostředí a sociálních investic. Přestože je poradenská podpora v rámci nástroje bezplatná, počáteční zájem o ni byl nízký. Z předběžných zjištění vyplývá, že poradenská podpora poskytovaná prostřednictvím Poradenského centra InvestEU pomohla zvýšit počet a kvalitu žádostí.

Úvěrový nástroj pro veřejný sektor je novým nástrojem, a komunikační a informační akce byly proto klíčové pro podporu jeho využívání. Komise v úzké spolupráci s agenturou CINEA a EIB zvyšovala povědomí o nástroji prostřednictvím mnoha společných akcí zaměřených na několik typů potenciálních příjemců. První zjištění naznačují, že komunikační úsilí bylo účinné.

Podpora provádění nástroje ze strany vnitrostátních orgánů je různá a probíhá na dobrovolné bázi. Zdá se, že vnitrostátní orgány se na podpoře využívání úvěrového nástroje pro veřejný sektor podílejí, pokud mají dostatečné administrativní kapacity nebo pokud považují tento nástroj za relevantní. V případech, kdy vnitrostátní orgány podporují využívání nástroje, se zdá, že projektové žádosti jsou vyspělé a úspěšné.

Horizontální zásady uvedené v článku 4 nařízení o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor jsou do provádění a řízení nástroje začleněny několika způsoby. Závazek žadatelů o financování z nástroje dodržovat tyto horizontální zásady se posuzuje během hodnocení návrhů a v průběhu provádění prostřednictvím pravidelných zpráv a kontrol na místě. EIB rovněž posuzuje a monitoruje všechny projekty a zprostředkované operace na základě environmentálních, sociálních a správních kritérií. Financovány jsou pouze ty činnosti, které splňují požadavky EIB na náležitou péči podniků v oblasti udržitelnosti.

Pokud jde o rovnost žen a mužů, některé podepsané grantové dohody výslovně zahrnují přístup začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, zatímco jiné se rovností žen a mužů přímo nezabývají. Pokud jde o odhadovaný počet pracovních míst vytvořených v rámci nástroje u podepsaných grantových dohod, 50 % (2 870 z 5 745) je podle žadatelů určeno pro ženy. Co se týče osob, kterých se podepsané projekty v rámci nástroje dotknou, příjemci odhadují, že 52 % z nich budou ženy.

Pokud jde o příspěvek k environmentálním cílům, existence široké řady způsobitelných odvětví naznačuje, že některé projekty se přímo týkají oblasti klimatu, zatímco jiné jsou klimaticky neutrální nebo přinejmenším nemají žádné významné negativní dopady. Některé projekty spravedlivé transformace, které nevedou k přímému snížení emisí CO₂, mohou přesto získat vysoké hodnocení environmentální udržitelnosti. U čtyř ze sedmi projektů podpořených v rámci nástroje se uvádí, že přispějí ke snížení emisí CO₂ (odhadované snížení o 135 805 tun CO₂ ročně). Ostatní projekty budou mít určitý dopad na životní prostředí, například v tom, že podpoří oběhové hospodářství a biologickou rozmanitost.

Obecnou slabinou monitorovacího rámce nástroje je skutečnost, že obecný cíl, specifický cíl a klíčové ukazatele výkonnosti nemají v současné době stanoveny cílové hodnoty. V rámci tohoto hodnocení však byly navrženy cílové hodnoty pro několik regulačních klíčových ukazatelů výkonnosti nástroje.

4.2. Účelnost

Zahájení první výzvy k podávání návrhů se opozdilo kvůli opožděnému přijetí plánů spravedlivé územní transformace, které byly nezbytnou podmínkou pro udělení podpory z nástroje. To mělo přímý dopad na načasování a účelnost provádění nástroje.

Víceletý charakter výzvy ve srovnání s roční výzvou umožnil snížit administrativní zátěž způsobenou jejím řízením a zajistit předvídatelný rámec pro všechny zúčastněné strany. Načasování lhůt pro předkládání, které jsou od sebe v průměru vzdáleny 4 měsíce, umožňuje žadatelům předkládat žádosti v pravidelných intervalech.

Na druhou stranu jsou oddělené postupy podávání žádostí a podávání zpráv pro grant a úvěr vnímány jako méně účelné ve srovnání s jedinou žádostí pro úvěr i grant.

Analýza provádění nástroje ukazuje, že vyhodnocení grantu trvalo v průměru přibližně dva měsíce a přijetí rozhodnutí o udělení grantu trvalo 6 až 13 měsíců. Délku celého procesu ovlivňuje především vyspělost parametrů úvěru v době podání žádosti o grant.

Informace shromážděné pro účely tohoto hodnocení nejsou dostatečné k potvrzení očekávaných přínosů týkajících se zjednodušení v souvislosti s používáním financování, které není spojeno s náklady. Dopad zjednodušujících opatření nástroje na administrativní náklady nebyl odhadnut vzhledem k omezenému počtu přijatých žádostí a podepsaných grantových dohod v této fázi. Zdá se však, že příjemci financování z nástroje zatím vysoce oceňují financování, které není spojeno s náklady, a vysoké procento celkového grantu, které je hrazeno v rámci platby předběžného financování.

Při provádění nástroje se využila síť řídicích orgánů a prováděcích subjektů politiky soudržnosti, která již existuje v Komisi, a široká síť místních kanceláří EIB, která rovněž podpořila účelné provádění nástroje.

Ačkoli je příliš brzy na to, aby bylo možné odhadnout hodnotu multiplikátoru nástroje (pákového efektu grantu) pro celé finanční krytí nástroje, zaměříme-li se na sedm udělených projektů v rámci nástroje, průměrný poměr investic a grantu nástroje činí 12 a pohybuje se od 5,5 pro méně rozvinuté regiony po 21,3 pro rozvinutější regiony a přechodové regiony.

4.3. Soudržnost

Soudržnost tří pilířů mechanismu pro spravedlivou transformaci je nastíněna v plánech spravedlivé územní transformace, byť tyto plány poskytují jen omezené údaje o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor. Mnohé členské státy sice uvádějí odvětví způsobilá pro úvěrový nástroj pro veřejný sektor, často však chybí specifikace nebo jasné synergie mezi pilíři. Soudržnost nakonec závisí spíše na předložených návrzích než na předem definované strategii, přičemž flexibilní rámec plánu spravedlivé územní transformace umožňuje posuzovat soudržnost případ od případu.

Soudržnost mezi úvěrovým nástrojem pro veřejný sektor a Nástrojem pro oživení a odolnost, který poskytuje finanční prostředky na podobné typy investic, závisí na tom, do jaké míry se plány odolnosti a obnovy a plány spravedlivé územní transformace potenciálně překrývají a doplňují. Potenciální žadatelé považují Nástroj pro oživení a odolnost za atraktivnější.

Fondy EU v rámci politiky soudržnosti (EFRR, ESF+ a Fond soudržnosti) rovněž sdílejí s úvěrovým nástrojem pro veřejný sektor překrývající se odvětvovou způsobilost a mají příznivější

podmínky financování s vyšší mírou spolufinancování z grantů. Vyžadovaly také značné plánovací úsilí orgánů členských států, které se snažily dodržet přísné lhůty pro čerpání a požadavky na přístup k prostředkům politiky soudržnosti. Celkově to ovlivnilo i soudržnost těchto fondů s úvěrovým nástrojem pro veřejný sektor, takže došlo nejen k vytvoření synergií, ale i k překrývání nástrojů. Při analýze atraktivity různých zdrojů financování EU na základě míry spolufinancování z grantů je úvěrový nástroj pro veřejný sektor vytěsňen.

Překrývání různých možností financování způsobuje další komplikace pro potenciální příjemce a koordinační subjekty, které musí rozlišit nevhodnější nástroj financování pro každou investici a pochopit fungování různých fondů EU.

Úvěrový nástroj pro veřejný sektor se také může překrývat s národními programy, například překrývající se fond s podobnými cíli v Německu, což by mohlo částečně vysvětlit omezené provádění nástroje v tomto členském státě.

Obecněji řečeno, existuje nesoulad mezi přidělenými vnitrostátními podíly a poptávkou po úvěrovém nástroji pro veřejný sektor. Zatímco členské státy s největšími vnitrostátními podíly mají stále k dispozici plnou výši svých podílů, ostatní členské státy, jako například Francie, která svůj vnitrostátní podíl vyčerpala, mohou využít dodatečné zdroje z úvěrového nástroje pro veřejný sektor.

Kromě poradenské podpory nástroje, která je k dispozici v rámci Poradenského centra InvestEU, využily veřejné subjekty v dotčených regionech několik druhů technické pomoci hrazené Komisí v rámci jiných programů Unie, jako je Nástroj pro technickou podporu a JTP Groundwork. Vzhledem k tomu, že některé iniciativy v oblasti poradenství a technické pomoci stále probíhají a jiné byly nedávno ukončeny, nelze v této fázi učinit závěry o dopadu a doplňkovosti iniciativ. Existují důkazy o tom, že osvětové a komunikační činnosti, které se uskutečnily v rámci poradenské podpory úvěrového nástroje pro veřejný sektor a dalších úkolů technické pomoci, které provedli jiní konzultanti, přispěly ke zvýšení znalostí o úvěrovém nástroji pro veřejný sektor.

4.4. Přidaná hodnota EU

Předběžná zpětná vazba naznačuje, že nástroj přináší přidanou hodnotu tím, že zpřístupňuje dodatečné zdroje na řešení transformačních potřeb v regionech zapojených do spravedlivé transformace. Vytváří nové příležitosti k pokrytí investic do spravedlivé transformace pro místní veřejné subjekty, což by nebylo možné pouze z jejich vlastních zdrojů na místní a vnitrostátní úrovni.

Vliv grantu v rámci úvěrového nástroje pro veřejný sektor na realizaci projektů zůstává nejistý vzhledem k omezenému počtu udělených grantů, nicméně jeho dopad závisí na několika faktorech, jako je přesná míra spolufinancování z nástroje nebo objem grantu. Čím vyšší jsou tyto faktory, tím vyšší se očekává dopad grantu.

Grant navíc slouží jako dodatečné financování pro rozšíření rozsahu projektu, což může zajistit zahrnutí společensky cenných, ale jinak nerentabilních prvků. Poradenské služby nástroje zlepšují realizaci projektů tím, že zvyšují kvalitu a zrychlují lhůty pro podání žádosti.

Spolufinancování z nástroje rovněž nabízí okamžitou likviditu pro projekty po podpisu grantu. Nicméně podání žádosti o podporu z nástroje by mohlo zpozdit provádění v porovnání s využitím snadno dostupných zdrojů financování.

4.5. Relevance

Relativně nedávné přijetí plánů spravedlivé územní transformace v kombinaci s právě probíhajícím střednědobým přezkumem politiky soudržnosti (včetně plánů spravedlivé územní transformace) podporuje trvalý význam nástroje pro uspokojení současných potřeb. Zapojení zúčastněných stran vedlo k široké shodě mezi institucionálními aktéry, zástupci jednotlivých států a potenciálními i skutečnými příjemci na tom, že cíle nástroje jsou relevantní.

Provádění nástroje je úzce sladěno s politickými směry nové Komise, které její předsedkyně nastínila v červenci 2024, a zároveň podporuje dlouhodobé cíle stanovené v Zelené dohodě pro Evropu v roce 2019. Nástroj plní cíle EU, protože zajišťuje všem občanům skutečné právo zůstat v komunitách, které považují za svůj domov, a podporuje sociálně udržitelnou dekarbonizaci v regionech, jež jsou tradičně závislé na odvětví fosilních paliv.

5. ZÁVĚR A ZÍSKANÉ POZNATKY

Hodnocení úvěrového nástroje pro veřejný sektor poukazuje na několik problémů, které se vyskytly během jeho počáteční fáze provádění. Zpětná vazba od zúčastněných stran odhaluje různou míru zapojení v jednotlivých členských státech. Kvalitativní údaje sice poskytují cenné poznatky, chybí údaje kvantitativní, což brání komplexnímu posouzení. Navzdory těmto výzvám existuje slibný potenciál pro účinné provádění. Následující poznatky poskytují vodítko pro další provádění úvěrového nástroje pro veřejný sektor a jsou podkladem pro koncepci budoucích finančních nástrojů.

Nesoulad vnitrostátních podílů s potřebami potenciálních příjemců

Pro první výzvu k podávání návrhů (do roku 2025) byly vnitrostátní podíly stanoveny podle klíče pro přidělování rozpočtových prostředků definovaného pro Fond pro spravedlivou transformaci (FST). To ovlivnilo využívání a soudržnost nástroje s ostatními zdroji financování, což poukazuje na omezení vyplývající z toho, že se nezohledňuje, že poptávka po vratném financování se může lišit od metody přidělování prostředků z FST. Zatímco členské státy s největšími vnitrostátními podíly mají k dispozici plně vnitrostátní podíly, ostatní členské státy mohly využít více zdrojů. Kromě toho v členských státech, kde byl vnitrostátní podíl nejnižší, byly členské státy a žadatelé méně motivováni investovat zdroje do podpory nebo vypracování žádostí o financování z úvěrového nástroje pro veřejný sektor.

Úvěrový nástroj pro veřejný sektor má omezenou kapacitu pro podporu menších projektů

I když podporu nástroje využívají menší projekty, včetně 5 projektů, které získaly zprostředkované úvěry ve výši od 1,5 milionu EUR do 12 milionů EUR, zprostředkované poskytování úvěrů je k dispozici pouze ve dvou členských státech. V jiných členských státech je minimální výše úvěru 12,5 milionu EUR, což je pro menší žadatele vysoká prahová hodnota. Rámcové úvěry nabízejí možnost splnit prahovou hodnotu úvěru spojením více projektů dohromady, což však zvyšuje složitost postupu podávání žádosti. Menší subjekty nemusí mít potřebné zkušenosti nebo zdroje, aby mohly tuto úroveň koordinace účelně provádět. Menším projektům by proto mohlo hrozit vyloučení z nástroje.

Možným řešením vysoké minimální výše úvěru a problémů s koordinací by mohla být vyšší míra zapojení národních podpůrných bank a větší využití finančního zprostředkování, avšak nástroj jim musí nabídnout odpovídající pobídky k zapojení. V každém případě by měl být výběr

finančních partnerů pro budoucí finanční nástroje úzce sladěn s potřebami a profily potenciálních příjemců, přičemž zvláštní pozornost by měla být věnována zapojení partnerů, kteří mají institucionální kapacitu a provozní rámce nezbytné pro podporu menších příjemců.

Realizační model úvěrového nástroje pro veřejný sektor

Realizační model nástroje poskytuje několik výhod, které přispívají k jeho atraktivitě. Jednou z klíčových předností nástroje je usnadnění přímého přístupu místních veřejných subjektů k financování na úrovni EU. Tento nástroj navíc využívá kombinovaný přístup k financování, kdy jsou kombinovány granty EU s úvěry EIB a dalšími zdroji financování. Tato metoda potenciálně zvyšuje finanční zdroje, které jsou pro projekty k dispozici, neboť 1 EUR z grantu v rámci nástroje přináší v průměru 12 EUR investic.

Dvojitá struktura žádosti v rámci nástroje, která vyžaduje samostatné žádosti o granty a úvěry, však činí postup podávání žádostí složitým. Postup podávání žádostí v rámci nástroje, od předložení po podpis závěrečných dohod, může trvat až 18 měsíců, což nemusí být pro všechny příjemce adekvátní časový rámec pro provedení projektu.

Systém, který by EIB a Komisi umožnil vzájemně sdílet údaje předložené žadateli, by mohl potenciálně zvýšit účelnost a snížit administrativní zátěž pro žadatele, EIB a Komisi. U budoucích finančních nástrojů by se mělo prozkoumat lepší sdílení údajů mezi Komisí a jejími finančními partnery, zároveň by ale zavedení potřebných systémů a procesů vyžadovalo značné finanční investice a muselo by být v souladu s plánovaným zaváděním nástroje. Pro budoucí finanční nástroje by mohl být prozkoumán alternativní realizační model, v němž by kombinované zdroje financování spravoval jediný subjekt, aby se zjednodušil proces podávání žádostí a zvýšila přidaná hodnota EU. A konečně, parametry grantu i úvěru by měly být pečlivě nastaveny pro všechny budoucí finanční nástroje. Parametry grantu by měly být přiměřené povaze a rozsahu investic a měly by zejména poskytovat smysluplnou pobídku k podání žádosti v rámci nástroje, zatímco parametry úvěru (úrokové sazby, podmínky splácení, proces vyjednávání o úvěru atd.) by měly být dostatečně atraktivní ve srovnání s tržními podmínkami, aby motivovaly k jeho využití.

Poradenská podpora v rámci úvěrového nástroje pro veřejný sektor

Vzhledem k tomu, že členské státy upřednostňovaly využití finančních prostředků, které nabízely vyšší spolufinancování grantem, před vratným financováním poskytovaným v rámci nástroje, byla poptávka po poradenských službách nástroje zpočátku omezená. Do rozsahu tohoto hodnocení byla zahrnuta pouze jedna dokončená zakázka. Poradenskou podporu nástroje provádí EIB v rámci Poradenského centra InvestEU (podle nařízení o InvestEU) a v průběžném hodnocení tohoto centra bylo rovněž shledáno, že je předčasné plně posoudit jeho dopad z důvodu omezeného využívání.

Pokud budou současné trendy pokračovat, očekává se, že poradenská podpora v rámci nástroje bude mít omezený dopad na administrativní kapacitu vzhledem k nízké poptávce po zakázkách v této oblasti.

Rámec pro monitorování úvěrového nástroje pro veřejný sektor

Slabinou rámce pro monitorování nástroje je, že klíčové ukazatele výkonnosti spojené s obecným cílem a specifickým cílem nemají v nařízení stanoveny cílové hodnoty. Proto byly navrženy cílové hodnoty pro regulační klíčové ukazatele výkonnosti tohoto nástroje. Posouzení

zjednodušení a administrativních nákladů pro příjemce a žadatele bylo v rámci tohoto hodnocení omezené, neboť vzhledem k rané fázi provádění nástroje by bylo založeno na omezeném, nereprezentativním vzorku. Důkladná analýza proběhne během závěrečného hodnocení, jakmile bude k dispozici dostatečný počet žadatelů a příjemců.

K měření přidané hodnoty poradenských služeb nástroje budou během závěrečného hodnocení plně využity zavedené ukazatele z Poradenského centra InvestEU, jako jsou očekávané mobilizované investice a spokojenost účastníků.

Dopad na genderovou rovnost

Ve výzvě k podávání návrhů v rámci úvěrového nástroje pro veřejný sektor v současné době chybí referenční rámec pro žadatele týkající se genderové rovnosti. Druhá výzva k podávání návrhů v rámci nástroje (v přípravě) bude proto obsahovat dodatečná opatření na podporu genderové rovnosti. Soubor nástrojů pro regiony zapojené do spravedlivé transformace nazvaný „Zohlednění genderu v regionálních transformacích“⁵ (vypracovaný Komisí) poskytne pokyny pro řízení dopadu spravedlivé transformace na genderovou rovnost.

---

⁵ Evropská komise (2023), Considering gender in regional transformations (Zohlednění genderu v regionálních transformacích. Soubor nástrojů pro regiony zapojené do spravedlivé transformace)

(https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/funding/just-transition-fund/toolkit-considering%20gender%20in%20regional%20transformations.pdf).